

Hästar i vård och behandling i Sverige

Projektnamn: Kartläggning av verksamheter som använder hästar i vård och behandling i Sverige 2008

Projektledare: Margareta Håkanson, SLU, Skara

År: 2007

Kontaktperson: Margareta Håkanson, 0705-779 773, margareta.hakanson@comhem.se eller margareta.hakanson@omv.slu.se.

Ridterapi, eller hästunderstödd terapi, används i Sverige och ingår sedan länge i den offentliga vården, fast i blygsam omfattning. Detta projekt är en kartläggning över vilka vårdgivare som bedriver ridterapi i Sverige.

Bakgrund

Hästunderstödd terapi, ofta benämnd ridterapi, medicinsk behandling med hjälp av hästen och dess rörelser, har bedrivits under dryga 50 år. De första verksamheterna startade i Norden – Danmark, Norge och Sverige – och spreds sedan till övriga världen. Mestadels har målgruppen varit barn och ungdomar och personer med neurologiska sjukdomar. Förutom som rörelsebehandling används hästar i terapeutiskt behandling inom socialpedagogik och psykoterapi.

Begreppet ridterapi används för såväl etablerad vård som verksamheter som enbart erbjuder fritidsridning och hälsovård. Inga kvalitetskrav på utövare eller verksamhet är kopplade till begreppet.

Högskoleutbildning finns vid Mittuniversitetet sedan 2005. Metodkurser i rörelseanalys och behandling – ”Balance in Movement” via Intresseföreningen för Ridterapi och Göteborgs Handikappridklubb ges regelbundet sedan 2001. Region Skåne har en intern utbildning i ridsjukgymnastik för sjukgymnaster inom habiliteringen.

Det finns ett stort behov av systematisk utbildning om att använda hästar vid vård av människor så att patientsäkerhet, djurskydd och arbetsmiljöaspekter kan kombineras med effektiv och professionell behandling.

Metod

Data samlades in via upprop till informationsansvarig i samtliga landsting och kommuner, fackliga organisationer inom hälso- och sjukvården, medlemmarna i Intresseföreningen för Ridterapi samt via ridsportens media och Svenska Ridsportförbundets distriktverksamhet. Tillsynsansvariga för socialtjänsten i samtliga län kontaktades via mail.

Efterfrågade data var kontaktperson, utövarens profession, målgrupp, ort och verksamhetens namn/beteckning.

Resultat

Kartläggning omfattar 97 identifierade verksamheter i 19 av 21 län/landsting och regioner.

Verksamhetsområden är medicinsk behandling (68), daglig verksamhet inom landsting och kommun (11) samt socialt behandlingsarbete (18). Några hälsofrämjande och pedagogiska verksamheter där ansvariga utövare är legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal alternativt pedagoger inom skolverksamhet har inkluderats i kartläggningen då målgruppen är personer med funktionshinder.

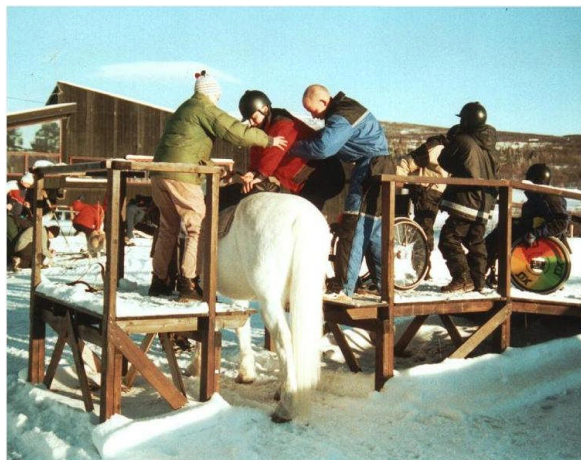
De yrkesgrupper som identifierats är sjukgymnaster, psykologer, socionomer, skötare, sjuksköterskor, läkare, beteendevetare, arbetsterapeuter, specialpedagoger, fritidspedagoger och behandlingsassistenter inom socialt behandlingsarbete.

Målgrupper för de identifierade hästanknutna behandlingsverksamheterna är barn och vuxna med neurologiska sjukdomar, barn- och vuxenpsykiatrins patienter, vuxna och ungdomar med särskilda behov samt primärvårdens patienter.

Den vanligaste formen av hästanknuten behandlande verksamhet riktas mot barn och ungdomar inom habiliteringen.

Nio landsting erbjuder ingen behandling till barn och ungdom. Ingen behandlande verksamhet vänder sig till målgruppen äldre.

Två landsting, region Skåne och Jämtlands läns landsting, har tillgång till vidareutbildning inom hästunderstödd terapi för sina anställda. Dessa har även inrättat tjänst som samordnare för sina ridterapeutiska verksamheter.

Informationsavdelningen inom ett landsting med lång tradition av ridning för neurologiskt funktionshindrade, informerar om att ingen terapi förekommer inom landstinget, trots att kartläggningen via andra källor beskriver en bredd i utbudet i detta landsting. Detta är sannolikt representativt för dessa verksamheters relativa anonymitet inom hälso- och sjukvården.

Slutsats

Ridterapi kan beskrivas som bristfälligt erkänd evidensbaserad vård.

Det finns någon form av behandlande verksamhet i majoriteten av landstingen i Sverige. I ett par landsting är tillgängligheten tämligen god för målgrupperna i jämförelse med landet som helhet. I majoriteten av landstingen finns endast enstaka vårdgivare och utbudet är bristfälligt. En fortsatt kartläggning av utövarnas utbildningsnivå, utbildningsbehov och verksamheternas förutsättningar behövs för att på sikt kunna utveckla professionella verksamheter och skapa tillgänglighet för brukarna.

Vetenskapliga referenser

Håkanson M. Equine Assisted Therapy in Physiotherapy. 2008 Lic avh. Göteborg, Göteborg Universitet

Sterba J. Does horseback riding therapy or therapist -directed hippotherapy rehabilitate children with cerebral palsy. *Developmental Medicine and Child Neurology* 2007;49:68-73.

Vidrine M, Owen-Smith P, Faulkner P. Equine facilitated group psychotherapy. Applications for therapeutic vaulting. *Issues in Mental Health Nursing* 2002; 23:587-603.

Forsling S. Flickan och Hästen – bilder från ett hem för särskild tillsyn. 2001. Statens Institutionsstyrelse, Rapport nr 2.

Det här projektet har fått anslag från Stiftelsen Svensk Hästforskning. Det här är en sammanfattning av den rapport som forskarna skrivit efter projektets slut. Mer information kan fås direkt från forskarna själva eller från Stiftelsen Svensk Hästforskning, www.hastforskning.se.